

Oponentní posudek doktorské disertační práce Mgr. Petra Zámečníka na téma

„Dopad regulace finančního zprostředkování na ochranu klientů“

Vedoucí doktorské disertační práce: doc. Ing. Jan Heřman, CSc.

Téma doktorské disertační práce Mgr. Petra Zámečníka považuji za velmi aktuální v České republice, neboť volné disponibilní prostředky občanů v České republice v určitém segmentu rostou a tím též vzniká poptávka po zprostředkovatelských službách. Dalším faktorem, který zde je velmi aktuální je situace na finančním trhu, který v současné době nenabízí přiměřené zhodnocení dočasně volných prostředků občanů České republiky. Nicméně autor na základě osobní zkušenosti vnímá finanční zprostředkování jako nevýhodné z důvodu missellingu. V tomto ohledu též formuluje cíl práce, kterým je nejen analyzovat současný stav a podobu právního zakotvení v Evropské unii a v České republice. Na jejím základě následně analyzovat i dopady návrhů, které byly předmětem jednání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. V tomto ohledu lze vnímat téma a pojetí doktorské disertační práce za mimořádně aktuální a řešící problém ve zcela specifické činnosti finančního zprostředkování, které je integrální součástí finančního trhu a finančního poradenství. Autor práce poukazuje na významný faktor informační asymetrie, která znamená značné riziko pro jednu stranu finančních transakcí. Zde autor intenzívně vnímá i otázku finanční gramotnosti občanů České republiky.

Pokud se mám vyjádřit k otázce, zda autor vychází ze soudobých vědeckých poznatků, pak je nutno odpovědět, že tento zcela specifický předmět vědeckého zkoumání se vyznačuje relativně velmi úzkou skupinou zdrojů, se kterou autor pracoval a dále především legislativními a dalšími normami, která určují pravidla pro finanční zprostředkování. V tomto ohledu práce reflektuje současný stav poznání a autor kvalifikovaně s těmito zdroji nakládá a vyvozuje z nich příslušné závěry, které se staly základem pro formulaci vědecko-výzkumného problému, který autor spatřuje ve dvou rovinách, a to zda a jakým způsobem může kvalitu finančního poradenství zlepšit vyšší informovanost klienta a dále, jaký dopad má regulace provizí na kvalitu finančního poradenství.

Autor práce v kapitole 1 představuje metodologii, kterou použil pro zpracování doktorské práce. Tuto část práce považuji za slabý článek, neboť autor se zde omezil na prostý přehled elementárních metod a na 1,5 straně se věnuje tomuto klíčovému problému, který vlastně prostupuje celou práci a zásadním způsobem ovlivňuje i výslednou kvalitu. Přitom z vlastní práce plyne, že autor aplikoval celou řadu vědeckých metod zkoumání, například teorie her a finanční modelování apod. V tomto ohledu autor práce mohl být v části metodologie štedřejší a více vytěžit z faktického používání vědeckých metod v jeho doktorské dizertační práci. Je to škoda, neboť jím zvolený postup při letmém prostudování textu dává pocit určité povrchnosti, která se následně smazává hlubším prostudováním textu a je důkazem, že autor pracoval s aktuálními vědeckými poznatky. Autor se zabývá problematikou marketingových strategií a finančně zprostředkovatelských společností. V tomto ohledu lze

považovat disertační práci za vhodně koncipovanou a teoretickou práci za dostatečně charakterizující podstatu principu multilevel marketingu, brokerpool apod.

Doktorská disertační práce, podle mého názoru, zcela naplnila cíle kladené v úvodních pasážích. Autor na celkem čtrnácti případových studiích demonstroval aktuální stav a na závěrech z nich plynoucích následně formuloval originální model finančního zprostředkování. Klíčovým závěrem, ke kterému autor dospěl, je skutečnost, že pokud jsou regulovány provize za zprostředkování finančních produktů, které jsou jen součástí nákladů zvyšující cenu pro spotřebitele, může tato regulace mít negativní dopad na kvalitu finančního zprostředkování a doporučení efektivnějších a přínosnějších finančních produktů klientům. Ve vazbě na výzkumnou otázku, zda vyšší informovanost klientů vede k poskytování kvalitnějšího finančního poradenství, byl ověřován obecný model finančního zprostředkování, a také empirické testování výsledků obecného modelu finančního zprostředkování. V tomto ohledu klíčový závěr autora je pesimistický, neboť dospěl k závěru, že ačkoliv z hlediska dohledu distribuce na finančním trhu je kladen na první místo zájem klienta, dohledové orgány jen zcela výjimečně postihují misselling a v případě, že identifikují problém, je v rovině formální, nikoliv věcné. Proto autor v závěru práce naznačuje další směry výzkumu, které by měly směřovat do oblasti analýzy dohledové praxe s důrazem na postihy a sankce, které dohledový orgán uděluje. Současně se autor práce přiklání k využití britského modelu RDR – Retail Distribution Review, tj. modelu distribuce investičních produktů bez vyplácených provizí. Tento model byl vyzkoušen v jiném legislativním prostředí a je, podle mého názoru diskutní, zda se osvědčí i v podmínkách legislativních úprav v České republice. V tomto ohledu doporučuji, aby autor práce u obhajoby zodpověděl následující otázky:

1. Jaké předpoklady by musely být v české legislativě učiněny, aby RDR model mohl být efektivně využíván a přinesl náležité efekty pro klienty finančního zprostředkování?
2. S ohledem na současný vývoj finančního trhu, v čem spatřujete hlavní možnosti klientů pro efektivní zhodnocení dočasně volné likvidity?

Závěrem konstatuji, že předložená doktorská disertační práce obsahuje původní řešení, autor se nezabývá pouze nastudovanou teorií, ale jak plyne z vlastní práce, je schopen reálně promýšlet a prakticky ověřovat teorii na empirii. Autor prokázal mimo jiné i schopnost vhodně provazovat ekonomické a legislativní otázky, jejich synergií by mělo být vyústění ve vyšší efektivnost finančních zprostředkovatelských služeb. Autor práce prokázal, že jeho práce v plném rozsahu splňuje požadavky kladené na doktorské disertační práce.

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuji práci Mgr. Petra Zámečníka k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu disertačních prací a po úspěšné obhajobě udělení titulu Ph.D. v oboru Podniková ekonomika a management.

